

Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright
Thạc sỹ Chính sách Công MPP7
Năm học 2014-2015
Học kỳ Hè 2015
Thời gian học: 29/06 – 25/08/2015

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC
Quản trị Nhà nước

Nhóm giảng dạy

Giảng viên: Phạm Duy Nghĩa, nghiapd@fetc.edu.vn

Trợ giảng: Nguyễn Thị Hồng Nhung, m4.nhungnth@fetc.edu.vn

Giờ trực văn phòng

	Thứ Hai	Thứ Ba	Thứ Tư	Thứ Năm	Thứ Sáu
Phạm Duy Nghĩa		15:00-16:30			15:00-16:30
Nguyễn Thị Hồng Nhung	15:00-16:30		15:00-16:30		

Giới thiệu môn học

Môn học này là môn bắt buộc của Chương trình Thạc sỹ Chính sách công, gồm ½ học kỳ, tổng cộng có 18 buổi làm việc trên lớp, bao gồm 14 buổi giảng và 4 buổi dành cho học viên báo cáo và thảo luận các tiểu luận kết thúc khóa học (có thể xếp 4 buổi báo cáo trong 1 ngày). Mỗi buổi học gồm 2 tiết học trên lớp, mỗi tiết gồm 45 phút. Ngoài ra học viên phải đọc các tài liệu cho từng buổi giảng, phải tìm kiếm đề tài viết tiểu luận kết thúc môn học và tự nghiên cứu dưới sự hướng dẫn của nhóm giảng viên. (Theo ước tính của giảng viên, tính trung bình, số lượng tài liệu cần phải đọc cho mỗi buổi học khoảng 50 trang).

Đóng góp vào Chuẩn đầu ra của Chương trình MPP

Môn học dành cho các cán bộ quản lý nhà nước, nghiên cứu chính sách công, cũng như nhân lực trong khu vực tư nhân quan tâm đến chính sách công. Sau khi hoàn tất môn học này, học viên sẽ lĩnh hội được các kiến thức, kỹ năng và thái độ sau đây:

Về kiến thức, học viên sẽ nhận diện được các tác nhân tới quản trị trong khu vực công (tham gia quản trị chính quyền địa phương hoặc trung ương), cách thức các tác nhân đó ảnh hưởng tới quản trị công. Các tác nhân chính bao gồm: người dân và các tổ chức, liên minh, mạng liên kết của họ, báo chí và truyền thông, khu vực doanh nghiệp, các tổ chức và hiệp hội, các cơ quan dân cử. Học viên cũng thảo luận những chủ đề chính, mang tính cốt lõi trong quản trị công, bao gồm cấu trúc của nền hành chính công, các nguyên tắc quản trị các nguồn lực trong khu vực công, bao

gồm quyền lực con người và tài chính, cũng như các nguyên tắc đo lường hiệu quả, hiệu lực trong quản trị công.

Về kỹ năng, học viên phải rèn luyện khả năng quản trị bản thân, đọc, thảo luận các chủ đề mà nhóm giảng viên gợi ý, tự lựa chọn chủ đề cho bài Tiểu luận kết thúc môn học, tự tìm kiếm thông tin, dữ liệu để hoàn thiện bài Tiểu luận, góp phần chia sẻ góc nhìn cá nhân, kinh nghiệm của cá nhân hoặc của địa phương vào kiến thức chung của cả lớp. Học viên được rèn luyện kỹ năng viết (phải viết 05 bài thảo Ghi nhớ chính sách) và rèn luyện kỹ năng thảo luận, thuyết trình trước công chúng. Tùy theo khả năng kinh phí của Trường, học viên có thể có cơ hội được tham gia một chuyến tham quan, kiến tập tại một cơ sở hành chính địa phương để cảm nhận các sức ép cải cách hành chính hiện nay.

Về thái độ, học viên cảm nhận được bối cảnh cũng như môi trường kinh tế, chính trị và xã hội đối với quản trị công đang thay đổi từng ngày, mong đợi và đòi hỏi của người dân ngày càng tạo ra những sức ép đổi thay mới trong khu vực công. Với dự kiến nghề nghiệp là những người nghiên cứu và thực hành chính sách công, qua môn học này mỗi học viên sẽ có trách nhiệm hơn với tất cả các tác nhân liên quan khi đề xuất hoặc thực thi một chính sách. Môn học đề cao trách nhiệm khách quan, công tâm, có trách nhiệm trước cử tri, cộng đồng và quốc gia của người nghiên cứu và thực thi chính sách.

Tài liệu cho môn học

Học viên sẽ phải đọc 3 chương sách bằng tiếng Anh, và 09 chương sách dịch, cụ thể là:

- Tony Bovaird và Elke Löffler, *Public Management and Governance*, NXB Routledge xuất bản năm 2003, Chương **1, 13** và **15**
- Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB), *Phục vụ và duy trì: Cải thiện hành chính công trong một thế giới cạnh tranh*, NXB Chính trị quốc gia, 2003, *dưới đây viết tắt là ADB* (2003), đọc các chương **10-16**.
- Francis Fukuyama, *State-Buiding: Governance and World Order in the 21st Century*, Cornell University Press, 2004 (Chương **1, 2**)

Ngoài ra là các bài đọc và tình huống bằng tiếng Việt. Để tiện cho học viên theo dõi, các bài đọc được chỉ định chi tiết cho từng bài giảng.

Kiểm tra và đánh giá học viên

Mỗi học viên phải đọc trước các bài đọc, tham gia thảo luận trên lớp và tham gia vào một trong 04 nhóm thảo luận để hoàn thành Tiểu luận kết thúc môn học (mỗi học viên một bài).

Môn học này không tổ chức thi hết môn. Việc đánh giá học viên gồm 3 phần với tỷ trọng như sau:

1. Tham gia thảo luận trên lớp:	10%
2. Bài tập nhỏ kiểm tra kiến thức trong bài đọc (05 bài):	30%
3. Chọn, Báo cáo, và hoàn thiện Tiểu luận kết thúc môn học:	60%
- Đề cương, Bài trình bày, Thảo luận tại seminar:	20%
- Bài viết:	40%

Chuẩn bị và tham gia thảo luận ở lớp, 10 %:

Môn học này kết hợp thuyết giảng và thảo luận. Số giờ thảo luận tình huống tăng dần vào cuối khóa học. Học viên sẽ được đánh giá thông qua quá trình chuẩn bị đọc tài liệu và thảo luận về tình huống trên lớp.

Bài tập nhỏ kiểm tra kiến thức, 30 % :

Nhằm kiểm tra các bài đọc, trong các tuần học, học viên phải tham gia đủ 05 bài kiểm tra. Học viên nghỉ học có lý do phải làm bài tập bù theo yêu cầu của giảng viên.

Học nhóm, chọn đề tài, báo cáo, viết Tiểu luận kết thúc môn học, 60 %

Áp dụng kiến thức học được vào thực tế địa phương, ngành hay lĩnh vực học viên đang công tác, mỗi học viên phải tự đề xuất một chủ đề viết một bài Tiểu luận, bản chất là một bài báo cáo chính sách để tham gia vào 04 lĩnh vực thảo luận, mỗi lĩnh vực không quá 15 người. Mỗi báo cáo có độ dài khoảng 10.000 từ ($\pm 10\%$). Chủ đề thảo luận giới hạn trong các lĩnh vực sau:

- Đánh giá các chính sách góp phần tăng cường dân chủ cơ sở, tăng cường sự tham gia của người dân và doanh nghiệp trong các chính sách địa phương;
- Đánh giá các chính sách tăng cường sự tham gia của khu vực doanh nghiệp, nhất là khu vực kinh tế tư nhân, đối với các chính sách điều tiết kinh tế của Chính phủ;
- Đánh giá các chính sách tăng cường tính minh bạch của chính quyền, quyền tiếp cận thông tin của người dân, tự do báo chí và sự tham gia giám sát của xã hội dân sự đối với chính quyền;
- Đánh giá các nỗ lực đo lường hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính công, các dự kiến và đề xuất chính sách liên quan đến nền công vụ, hiệu lực của đội ngũ công chức, các chính sách liên quan tới phòng chống tham nhũng.

Trong khóa học, nhóm giảng viên sẽ công bố chi tiết thời điểm: (i) đăng ký đề tài, (ii) nộp đề cương chi tiết, (iii) nộp các bài trình bày bằng Power Point, và (iv) nộp bài Tiểu luận cuối cùng. Thông thường, sau buổi báo cáo trước lớp, học viên có 30 ngày để hoàn thiện và nộp bài viết. Bài viết phải đáp ứng các chuẩn mực hàn lâm của một bài nghiên cứu chính sách công.

Lịch học, Nội dung và Bài đọc cho từng buổi học

PHẦN I: KHÁI NIỆM QUẢN TRỊ NHÀ NƯỚC, MỐI QUAN HỆ GIỮA QUẢN TRỊ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁT TRIỂN	
G-1	<p>Giới thiệu môn học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu tổng quan về môn học - Các yêu cầu đối với học viên <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acemoglu, <i>Điều gì làm một quốc gia trở nên giàu có</i>, MIT 2009 - Tony Bovaird và Elke Löffler, Chương 1
G-2	<p>Khái niệm quản trị nhà nước</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quản trị nhà nước và Quản lý nhà nước - Những yếu tố cốt lõi của quản trị nhà nước <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tony Bovaird và Elke Löffler, Chương 13, 15
G-3	<p>Các chức năng của nhà nước - Mối quan hệ giữa quản trị nhà nước và phát triển</p> <ul style="list-style-type: none"> - Các yêu cầu của quản trị tốt - Đo lường chất lượng quản trị nhà nước - Thảo luận về mối quan hệ giữa quản trị nhà nước và phát triển <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francis Fukuyama, <i>State-Buiding: Governance and World Order in the 21st Century</i>, Cornell University Press, 2004 (Chương 1)
G-4	<p>Những khó khăn khi du nhập thể chế hiện đại</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tổng quan về du nhập thể chế - Những điều kiện để du nhập thể chế thành công <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francis Fukuyama, <i>State-Buiding: Governance and World Order in the 21st Century</i>, Cornell University Press, 2004 (Chương 2) <p>Đọc thêm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Born red (2015): Bài viết về Tập Cận Bình, FETP đang dịch
PHẦN II: BỘ MÁY VÀ TỔ CHỨC CHÍNH QUYỀN	
G-5	<p>Dân chủ, ủy trị và các chức năng của cơ quan dân cử</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự chính danh của chính quyền - Tổng quan về chế độ dân chủ đại diện - Quyền lực lập pháp - Chức năng của cơ quan dân cử <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nguyễn Sĩ Dũng (2010): Vai trò đại diện: Giữ mối quan hệ huyết mạch với cử tri (TT Bồi dưỡng ĐBDC, Quốc hội)
G-6	<p>Những yếu tố xác lập trách nhiệm giải trình của chính quyền trung ương</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quan niệm về trách nhiệm giải trình - Quan niệm về một chính phủ hiệu lực và hiệu quả - Nền hành chính, công vụ và bộ máy chính quyền

	<p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - Phạm Duy Nghĩa (2014): Trách nhiệm giải trình
G-7	<p>Những yếu tố xác lập trách nhiệm giải trình của chính quyền địa phương</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tổng quan về chính quyền địa phương và chính quyền vùng - Phân quyền và phân cấp quản lý <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nguyễn Cửu Việt, Trương Đắc Linh, <i>Sửa đổi Hiến pháp nhìn từ chiến lược phân cấp quản lý</i>, Tạp chí Khoa học Pháp lý, ĐH Luật TP HCM, số 03/2011, tr. 3-11.
G-8	<p>Quản trị các nguồn tài nguyên của Chính phủ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quy trình ngân sách: Nhìn từ góc độ phân tích chính sách - Quản lý DN có vốn đầu tư nhà nước - Mua sắm của Chính phủ <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thảo luận: Sự tham gia của người dân vào quy trình ngân sách
G-9	<p>Chính sách đối với công chức, viên chức</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tổng quan về quyền và nghĩa vụ của công chức, viên chức - Tuyển dụng, đánh giá, đào tạo công chức, viên chức <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ADB 2003 Chương 10-12 - VBPL: Luật Cán bộ, công chức (2009), Luật Viên chức (2011) - Bài báo: “Cán bộ phường...đồng như quân Nguyên”
PHẦN III: MỐI TƯƠNG TÁC GIỮA NGƯỜI DÂN VÀ CHÍNH QUYỀN	
G-10	<p>Tổng quan về sự tham gia của người dân</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tổng quan về sự tham gia của người dân trong hoạt động của chính quyền - Thúc đẩy hợp tác - Phản biện xã hội của Mặt trận tổ quốc <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ADB 2003 Chương 13-14 - Oxfam 2012, Tăng cường tiếng nói cộng đồng để lựa chọn đúng đắn
G-11	<p>Giám sát của cơ quan dân cử đối với chính quyền</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cử tri, cơ quan dân cử và sự giám sát của cơ quan dân cử - Hiệu lực và hậu quả pháp lý của quy trình giám sát của cơ quan dân cử <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Báo cáo nghiên cứu (2013): ĐSQ Anh-MEC: Mức độ phản hồi của cơ quan nhà nước đối với khiếu nại, phê bình, kiến nghị của cá nhân, tổ chức.
G-12	<p>Hiệp hội dân sự và tổ chức phi chính phủ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quan niệm về xã hội dân sự - Thực trạng dự thảo Luật về hội ở VN <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ADB 2003 Chương 15 - Cao Huy Thuần (2004), Xã hội dân sự - Tình huống: Vụ án Đoàn Văn Vươn

G-13	<p>Doanh nghiệp và chính quyền: Vai trò của Hiệp hội kinh doanh đối với quá trình hình thành chính sách</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đọc thêm: David Baron, <i>Business and its Environment</i>, Stanford University 2010, Introduction (Chương tổng quan) - Đọc thêm: CAMS 2011: <i>Thay đổi cảm nhận của người dân Việt Nam về Nhà nước và thị trường năm 2011</i> - Nguyễn Quang A (2014): <i>Bauxit Tây Nguyên và Bộ Công Thương</i>
G-14	<p>Tiếp cận thông tin: Xây dựng chính quyền minh bạch</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhu cầu tiếp cận thông tin - Quyền tiếp cận thông tin của người dân - Nghĩa vụ cung cấp thông tin của chính quyền - Dự thảo Luật tiếp cận thông tin ở Việt Nam <p>Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Joseph Stiglitz, <i>Sự minh bạch trong chính phủ</i>, in trong: Ngân hàng thế giới, Quyền được nói: Vai trò của truyền thông đại chúng trong phát triển kinh tế, NXB Văn hóa Thông tin (2006) tr. 33-55 - ADB 2003 Chương 16 - Dự thảo Luật tiếp cận thông tin
PHẦN IV: CÁC LỰA CHỌN, ĐỀ XUẤT CHÍNH SÁCH CỤ THỂ VÀ THAM LUẬN CỦA HỌC VIÊN	
Sáng	<ul style="list-style-type: none"> - Nhóm 1: Các tham luận liên quan đến dân chủ cơ sở, tăng cường sự tham gia của người dân và doanh nghiệp đối với chính sách của chính quyền địa phương
Chiều	<ul style="list-style-type: none"> - Nhóm 2: Các tham luận liên quan đến tăng cường sự tham gia của khu vực doanh nghiệp và các nhóm xã hội khác đối với các chính sách điều tiết kinh tế của Chính phủ (chính quyền trung ương)
Sáng	<ul style="list-style-type: none"> - Nhóm 3: Các tham luận liên quan đến tăng cường tính minh bạch của chính quyền, quyền tiếp cận thông tin của người dân, tự do báo chí và sự tham gia giám sát của người dân và xã hội dân sự
Chiều	<ul style="list-style-type: none"> - Nhóm 4: Các tham luận liên quan đến đo lường hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính công, các dự kiến và đề xuất chính sách liên quan đến nền công vụ, đội ngũ công chức, viên chức, các chủ đề liên quan tới phòng chống tham nhũng